

Policy Brief

ให้เครื่องช่วยฟังอย่างเดียวไม่พอ ต้องปรับปรุงบริการหลังให้ด้วย

แม้ว่าผู้พิการทางการได้ยินที่ขึ้นทะเบียนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (ท.74) จะขอรับเครื่องช่วยฟังจากสถานพยาบาลได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ภายหลังจากได้รับเครื่องช่วยฟังไปแล้วกลับมีภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ใช้ เช่น ค่าซ่อม ค่าเดินทางในการเข้ารับการติดตาม รวมถึงค่าถ่าน การศึกษาเรื่องระบบบริการหลังการให้เครื่องช่วยฟังและการใช้เครื่องช่วยฟังของผู้พิการทางการได้ยินในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติพบว่าเกือบ 1 ใน 3 ของผู้พิการทางการได้ยินที่ได้รับเครื่องช่วยฟังเลิกใช้เครื่องก่อนครบอายุการใช้งาน และเกือบ 1 ใน 4 ไม่กลับเข้ามารับการติดตามการใช้งานสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากเงื่อนไขการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องช่วยฟังที่ไม่สอดคล้องกับการใช้งานจริง จึงมีข้อเสนอให้หน่วยงานผู้ให้บริการมีการพัฒนาแนวทางการให้บริการ เช่น เพิ่มสถานบริการให้เข้าถึงง่าย มีรุ่นที่หลากหลายเหมาะสมกับการใช้งานจริง รวมถึงปรับปรุงเงื่อนไขการบริการ ได้แก่ เพิ่มระยะเวลาประกันเครื่อง สนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหลังการเบิกใช้เพื่อให้เกิดการใช้เครื่องช่วยฟังอย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและป้องกันการเลิกใช้เครื่องช่วยฟังในอนาคต

ทำอย่างไรให้ผู้พิการทางการได้ยินใช้เครื่องช่วยฟังจนครบอายุการใช้งาน

เพิ่มรุ่นเครื่องช่วยฟัง

ให้หลากหลายเหมาะสมกับการใช้งานจริง

เพิ่มสถานบริการให้เข้าถึงง่าย

โดยเฉพาะในหน่วยบริการปฐมภูมิ

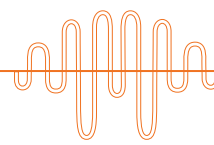
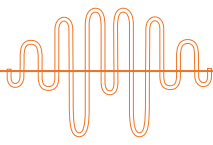
ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในสถานบริการปฐมภูมิเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ผู้พิการทางการได้ยิน จะได้รับการดูแลรักษาและการแก้ไขเครื่องช่วยฟังเบื้องต้นเพื่อช่วยเหลือผู้พิการที่มาขอความช่วยเหลือ

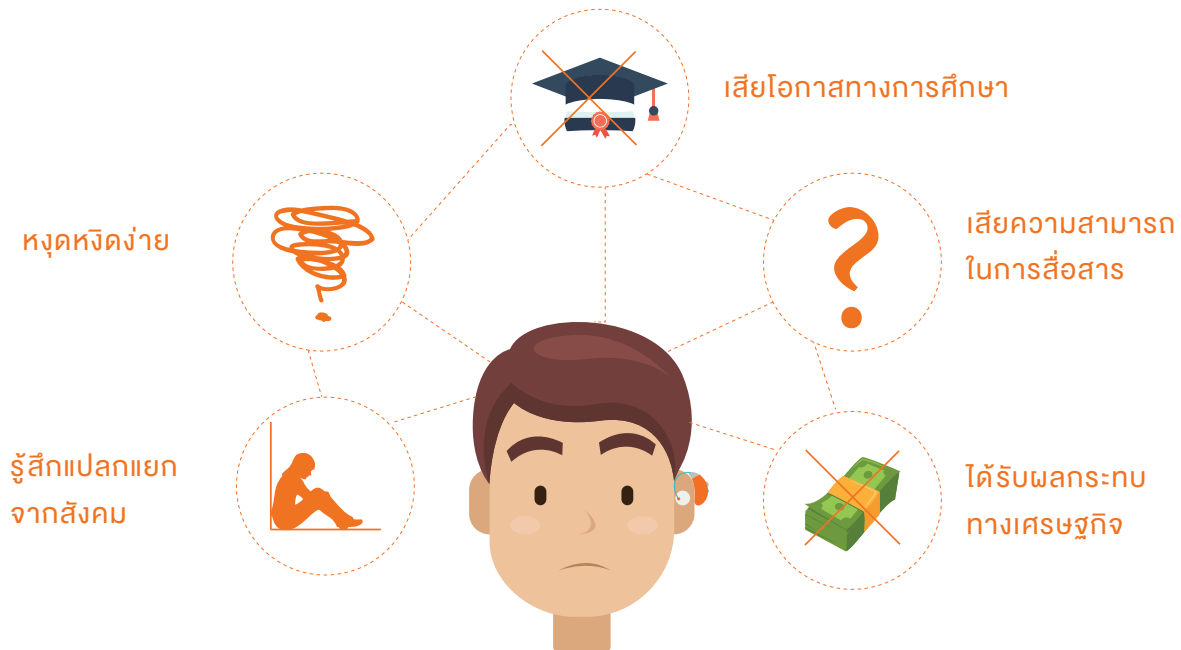
ให้เบิกถ่านฟรี หรือ ลดราคาถ่านประเภท zinc air ให้เหลือไม่เกิน 30 บาท หรือให้ร่วมจ่าย

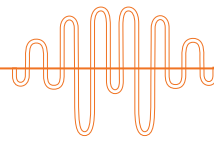
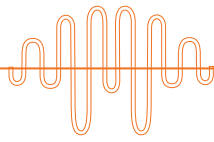
เพิ่มระยะรับประกันเครื่องช่วยฟังให้เท่ากับอายุการใช้งานคือ 3 ปี

การสูญเสียการได้ยินมีผลเสียรุนแรงกว่าที่คิด

ประเทศไทยมีผู้สูญเสียการได้ยินที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้พิการทางการได้ยินและสื่อความหมายสะสมในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติในปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 1.9 แสนราย คิดเป็น 17% ของผู้พิการทั้งหมด ผลกระทบของการสูญเสียการได้ยินมีมากมาย เช่น ความสามารถในการสื่อสารลดลง สูญเสียโอกาสทางการศึกษา รู้สึกแปลกแยกจากสังคม รู้สึกถูกตีตรา รู้สึกโดดเดี่ยว หงุดหงิดง่าย มีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากอุปกรณ์เครื่องช่วยฟัง ผลกระทบต่อเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการขาดการศึกษา รวมถึงมีผลต่ออัตราการว่างงานของประเทศ

เครื่องช่วยฟังได้ฟรี...แต่มีค่าใช้จ่ายตามมา

การใช้เครื่องช่วยฟังเป็นวิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ช่วยให้ผู้สูญเสียการได้ยินสามารถฟัง สื่อสาร และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ผู้พิการทางการได้ยินที่ขึ้นทะเบียนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (ท .74) สามารถขอรับเครื่องช่วยฟังฟรีได้จากโรงพยาบาลทุกแห่งที่ผ่านการตรวจประเมินความพร้อมในการให้บริการเครื่องช่วยฟัง แต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด อย่างไรก็ตามแม้เครื่องช่วยฟังจะฟรี แต่เมื่อใช้ไปแล้วกลับเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ใช้ เช่น ค่าซ่อม ค่าเดินทางในการเข้ารับการติดตาม

“ผลกระทบของการสูญเสียการได้ยินมีมากมาย ผลกระทบต่อเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการขาดการศึกษา รวมถึงมีผลต่ออัตราการว่างงานของประเทศ”

- วิธีการศึกษา**
1. การทบทวนวรรณกรรมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการเครื่องช่วยฟัง
 2. การศึกษาเชิงสำรวจกลุ่มผู้พิการทางการได้ยินจำนวน 364 คนในพื้นที่จังหวัดพะเยา ขอนแก่น สมุทรปราการ ชลบุรี และสงขลา
 3. การศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มผู้รับบริการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการเครื่องช่วยฟัง และกลุ่มคนพิการ/องค์กรคนพิการทางด้านการได้ยิน

สถานการณ์หลังการเปิดใช้เครื่องช่วยฟัง จาก สปสช.

เครื่องช่วยฟังมีรุ่นจำกัด ไม่เหมาะสมกับการใช้งานจริงที่หลากหลาย

สถานบริการมีแต่ไม่เพียงพอ

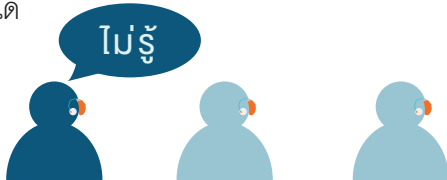
63% ของผู้รับบริการเห็นว่ามีสถานบริการและซ่อมเครื่องช่วยฟังไม่เพียงพอแม้จะมีสถานพยาบาลให้บริการตาม

ประกาศของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปี 2557

จำนวน 123 แห่ง ครอบคลุม 70 จังหวัด แต่พบว่ามักอยู่ในโรงพยาบาลประจำจังหวัดเพียงจังหวัดละแห่งเท่านั้น

ขณะที่เจ้าหน้าที่ รพสต. ไม่มีความรู้หรือสามารถแก้ไขปัญหามือเบื้องต้นได้

1 ใน 3 ไม่รู้ว่าเครื่องมีประกัน

จึงเสียโอกาสในการซ่อมฟรี

เมื่อเครื่องเสีย หาทักซ่อมยาก

63% ของผู้รับบริการเห็นว่ามีสถานบริการและสถานที่ซ่อมเครื่องช่วยฟังไม่เพียงพอ ส่วนเจ้าหน้าที่ รพสต. ไม่สามารถให้ความรู้หรือการแก้ไขปัญหามือเบื้องต้นได้

เลิกใช้ก่อนเครื่องหมดอายุ

43% ไม่รู้อายุการใช้งานของเครื่องช่วยฟัง

29% เลิกใช้เครื่องช่วยฟัง

95% ของ 29% เลิกใช้ก่อนครบอายุ

50% ของ 29% เลิกใช้ก่อนครบ 1 ปี

เหตุผลที่เลิกใช้ มีเสียงรบกวน ไม่สบายหู ไม่มีถ่านใส่ ซี่เกียจใส่ ใส่แล้วปวดหัว

19.4 ล้านบาท เป็นผลเสียทางเศรษฐกิจ หากเลิกใช้เครื่องช่วยฟังก่อนหมดอายุการใช้งาน และทำให้เสียโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิต

ต้องจ่ายค่าพิมพ์หูเอง

ขนาดหูของผู้พิการทางการได้ยินที่อายุต่ำกว่า 9 ปี จะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุ จึงต้องพิมพ์หูใหม่เป็นระยะ ปัจจุบันผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายค่าแบบพิมพ์หูเองเฉลี่ย 500 บาท

ไม่มาตรวจติดตาม

23% ของผู้ใช้เครื่องช่วยฟังไม่เคยเข้ารับการติดตามผลการใช้เครื่องช่วยฟัง ทำให้เสียโอกาสตรวจสอบการใช้งาน ทดสอบระดับการได้ยินเพื่อปรับเครื่องให้เหมาะสม และแก้ไขปัญหากการใช้เครื่อง

เหตุผลที่ไม่เข้ารับการติดตาม

เจ้าหน้าที่ไม่ได้นัด เครื่องช่วยฟังที่ใช้ไม่มีปัญหาหรือไม่ค่อยได้ใช้ ไม่มีเวลา และไม่สะดวกในการเดินทาง

การเข้ารับการติดตามทั้ง 3 ครั้งลดลง

มาครั้งที่ 1

84%

มาครั้งที่ 2

79%

มาครั้งที่ 3

69%

ถ่านเครื่องช่วยฟังราคาแพง จ่ายเองไม่ไหว

47% ของผู้ใช้ระบุว่าค่าใช้จ่ายซื้อถ่านเป็นภาระทางการเงิน

32 บาท/ก้อน

50 บาท/ก้อน

ปัจจุบันถ่านแบบ zinc air ราคา 50 บาท/ก้อน คิดตามการใช้งานจะเท่ากับ 70-100 บาท/เดือน แต่ผู้ใช้กลุ่มนี้มีความสามารถจ่ายเงินซื้อ ถ่านเพียง 32 บาท/ก้อน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถานบริการควรเพิ่มรุ่นเครื่องช่วยฟังในการให้บริการให้หลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้พิการทางการได้ยินมากที่สุด
2. สปสช. ควรเพิ่มระยะเวลาในการรับประกันเครื่องช่วยฟังจากเดิมที่รับประกันเพียง 1 ปีหรือให้เท่ากับระยะเวลาในการเบิกเครื่องช่วยฟังใหม่คือ 3 ปี
3. สปสช. ควรมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเรื่องถ่านคือ สนับสนุนถ่าน ฟรี หรือลดราคาถ่านประเภท zinc Air ให้อยู่ที่ราคาไม่เกิน 30 บาทต่อก้อนหรือใช้ระบบร่วมจ่ายระหว่างผู้รับบริการกับผู้ให้บริการ
4. สปสช. ควรเพิ่มการเบิกค่าพิมพ์ใบหูสำหรับเครื่องช่วยฟังฟรีให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 9 ปี
5. สปสช. ควรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมหรือจัดทำเอกสารคู่มือให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางการได้ยิน เช่น การดูแลรักษาและแก้ไขเครื่องช่วยฟังเบื้องต้น ให้กับเจ้าหน้าที่ในสถานบริการปฐมภูมิ ทั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และศูนย์บริการสาธารณสุข

ผู้เขียน.....

สุรเดช ดวงทิพย์ศิริกุล

นักวิจัย

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ HITAP

ติดตามรายงานฉบับสมบูรณ์ได้ที่ <http://www.hitap.net/research/139482>

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การศึกษาระบบบริการหลังการให้เครื่องช่วยฟังและสถานการณ์การใช้เครื่องช่วยฟังของผู้พิการทางการได้ยินในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดย สุรเดช ดวงทิพย์ศิริกุล วิทวัช พันธุ์มงคล อรพรรณ โพธิ์หัง บุญชุกรการ รัชตเศรษฐนันท์ ยศ ตีระวัฒนานนท์

หน่วยงานที่สนใจรับ Policy Brief ฉบับพิมพ์
สมัครรับได้ที่ comm@hitap.net โดยระบุอีเมลเพื่อจัดส่ง

ท่านที่สนใจรับเป็นรายบุคคล สมัครรับสำเนา
อิเล็กทรอนิกส์ (ไฟล์ PDF) ได้ที่ comm@hitap.net
โดยระบุอีเมลเพื่อจัดส่ง

ดาวน์โหลดฉบับ PDF และ Policy Brief เล่มอื่นๆ
ได้ที่ www.hitap.net

HITAP เป็นองค์กรวิจัยกึ่งอิสระภายใต้สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุขและเป็นส่วนหนึ่งของโครงการเมธีวิจัยอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีพันธกิจหลักคือ ศึกษาผลกระทบทั้งบวกและลบจากการใช้เทคโนโลยีหรือนโยบายด้านสุขภาพเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจด้านนโยบายของภาครัฐ เช่น คณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และหน่วยงานต่างๆ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข ส่วนในระดับชาติ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา HITAP เน้นการพัฒนาศักยภาพให้ประเทศเหล่านั้นสามารถทำประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพด้วยตนเอง

ติดต่อ:

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP)

อาคาร 6 ชั้น 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์: 02-591-8161, 02-590-4375 และ 02-590-4549

โทรสาร: 02-590-4374 และ 02-590-4363

อีเมล: hitap@hitap.net

เว็บไซต์: www.hitap.net

งานนี้ได้รับอนุญาตภายใต้
ครีเอทีฟคอมมอนส์ แสดงที่มา
ไม่ใช้เพื่อการค้า ไม่ดัดแปลง

HITAPTHAILAND

HITAP THAI

HITAP THAI

HITAP.NET

Health Information and Technology Assessment Program

